

EPISTULA LEONINA

CLXVIII

HEBDOMADALE
PERIODICUM LATINĒ SCRIPTUM,
QUOD ĒDITUR
E DOMO EDITORIĀ INTERRETIALI
CUI NOMEN EST
LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.de/>

N.B.! EPISTULAS LEONINAS ACCIPIS **GRATIS** ET **SINE ULLĀ OBLIGATIONE**. NAM LEO LATINUS PUTAT HOMINIBUS LATINAM LINGUAM DISCENTIBUS AUT DOCENTIBUS CORDI ESSE VERBA LATINA. **SI TAMEN TALES EPISTULAS ACCIPERE NON VIS, RESCRIBE HOC NOBIS: TUM STATIM NOMEN TUUM EX INDICE ACCEPTORUM TOLLEMUS.**

HŌC TEMPORE DUO FERĒ MILIA HOMINUM LATINĒ DOCTORUM ACCIPIUNT EPISTULAS LEONINAS ELECTRONICĒ MISSAS. EPISTULAS LEONINAS **I-CLXVII** INVENIES IN INTERRETI SUB HAC INSCRIPTIONE, QUAE SEQUITUR:

<http://ephemeris.alcuinus.net/leonina/>

MAXIMĒ ID CURAMUS, UT COPIAM VERBORUM LATINORUM CONVENIENTER AUGEAMUS ET TEXTŪS MODERNOS CUIUSVIS ARGUMENTI QUAM OPTIMĒ IN LATINUM SERMONEM CONVERTAMUS.

ROGATUR, UT MANUSCRIPTA MITTANTUR VIĀ ELECTRONICĀ. MENDA SIVE GRAMMATICA SIVE METRICA, QUOAD FIERI POTEST, TACITĒ TOLLUNTUR.

EN HABES EPISTULAM LEONINAM
CENTESIMAM DUODESEPTUAGESIMAM (168) !

ARGUMENTUM

IN OCCIDENTE NIHIL NOVI (*Remarque, Im Westen nichts Neues*).....03-23

LEO LATINUS OMNIBUS HOMINIBUS LATINITATEM AMANTIBUS SAL.PL.DIC.

Cara Lectrix, Care Lector,

nunc tibi offero Epistulam Leoninam centesimam duodeseptuagesimam (168). De hac Epistulâ tibi missâ maximê gaudeo, et bene spero tibi quoque eandem gaudio fore!

*Agitur quidem de argumento gravi, quod minimê praebet delectamenta feriarum aestivarum leviora. Tamen mihi videtur aptissimum esse monumentum, quo in perpetuum moneamur, ne errores maiorum repetamus... Textus enim huius Epistulae Leoninae est primum capitulum fabulae bellicae omnium illustrissimae in Latinum conversum. Quae fabula originaliter inscribitur »Im Westen nichts Neues«, edita est a.1929, scripta ab Erico Mariâ **Remarque**. Idem auctor describit terrores primi belli mundani, quos experitur **Paulus Bäumer** iuvenis undeviginti annos natus. Qui narrat, quomodo magister demagogus bellum gerendum animo inflammato praedicans discipulis persuaserit, ut voluntariê nomen darent militiae capessendae. Necnon verbis exponit gravissimis, quomodo iuvenes periculis belli crudelitatisque oppressi paulatim obbrutescant...*

Tu autem, cara Lectrix, care Lector, utinam ferias degas aestivas maximê recreabiles.

Medullitus Te salutat
Nicolaus Groß
Sodalis Academiae Latinitati Fovendae

<http://www.leolatinus.com/>

LEO LATINUS

**Senden ex oppidulo Bavariae Suebicae,
Die Veneris, 27. m.Iulii., a.2018**

IN OCCIDENTE NIHIL NOVI

Opus auctore

Erico Mariâ Remarque

a.1929 editum,

a.2018 a **Leone Latino**

in Latinum conversum

*Historia primi belli mundani ex personâ militis gregarii narrata: **Paulus Bäumer** undeviginti annos natus iuvenis terrores belli omnino non suspicatus miles voluntariê factus pro animi inflammatione adventurisque, quas expectaverat, experitur trucidationes saevissimas et mortes commilitonum absurdissimas. In hōc libro ex multis annis plurimum divendito **Ericus Maria Remarque** quadamtenus ab inferis ciet terrores primi belli mundani idque rapidâ cum vivacitate narrandi et sermone, quo omnem iuvenum generationem denuo allocutus tenet correptam.*

Dieses Buch soll weder eine Anklage noch ein Bekenntnis sein. Es soll nur den Versuch machen, über eine Generation zu berichten, die vom Kriege zerstört wurde - auch wenn sie seinen Granaten entkam.

ERICH MARIA REMARQUE
(1898-1970)

Hôc libro ne quem accusem neve quid confitear. Quo nihil conabor nisi referre de generatione hominum, quae bello destructa est - etsi eius granata effugerat.

1.

Ecce coquina militaris primo bello mundano constituta

Positi sumus novem chiliometris a fronte bellicâ remoti. Heri alii in nostri locum suppositi sunt; nunc fabis albis et carne bubulâ saburrati sumus saturi atque contenti. Necnon in vesperum omnis nostrum accepit coculum ciborum plenum; praeterea dantur portiones botulorum panumque duplices – quibus sumus verê occupati. Talis casus iam diu non factus est: coquaster¹ decanus capite ruberrimo praeditus directê nobis cenam praebet; omni praetereunti cochleari suo annutat et vas implet luculenter. Qui vir est prorsus desperatus, quia nescit, quomodo ahenum suum ciborum evacuet. *Tjadenus* et *Müller* nonnullos lacûs lautorios comparatos curaverunt sibi usque ad marginem complendos, ut cibos sibi reconderent. Unus hoc facit voracitatis, alter cautionis causâ.

¹ ***coquaster**, coquastrî m. orig. *Küchenbulle*, *Küchenkarl*. cfr Georg Palkowitsch, *Böhmisch-deutsche-lateinisches Wörterbuch*, Prag 1820, Promus Tomus, A-R, col. 696: „Kuchtič, e, m. Sudelkoch, m. **coquaster**, imperitus coquus.“ Suffixum “-aster, astri”, quod minus valet imperitiam quam feritatem aut asperitatem, videtur bene quadrare ad sermonem militarem.

Tjadenus quo loco corporis collocet tantum ciborum, nos omnes laboriosê divinare studemus. Qui tamen est et manet longurio macerrimus.

Maximê autem valet duplices nobis etiam datas esse portiones tabaci fumandi. Omnes enim nostrum acceperunt dena sigara, vicena sigarella, bina frusta tabaci masticabilis - haec est copia luculenta. Ego pro tabaco meo masticabili cum *Katczynskyo* permutavi sigarella, quorum acciperem quadraginta. Quae sufficiunt ad integrum diem degendum.

At tota haec donatio quodammodo natalicia nequaquam erat nobis destinata. Nam tam liberales non sunt Borussi. Hos cibos abundantissimos accepimus per errorem.

Quattuordecim diebus ante iussi eramus aliis fatigatis succedere ad frontem. Cum nostrâ in parte res essent admodum quietae, metator² in

² **metātor**, -ōris m. orig. *der Furier*. cfr Georg Christoph Walther, TRACTATUS JURIDICO-POLITICO-POLEMICO-HISTORICUS DE JURE **METATORUM** VEL HOSPITATIONIBUS MILITUM, Franckfurt u. Leipzig 1735, p.22: „...und daher kommt auch das Wort *Mansionarius*, welcher halb Griechisch halb Barbarisch *δηριγενομονός* quasi τὰς μονὰς mansiones dirigens, heut zu Tag ein *Fourier*, **Metator**, (*Quartier-Meister*) genennt wird.“

diem reditûs nostri acceperat copiam victualium usitatam ideoque penora procuraverat ad centuriam centum quinquaginta militum cibandam. At nunc ipso die proximo praeterito in nos contra opinionem ab Anglis iniecta sunt ex cannonibus longis multa tela crassa, tantâ cum vehementiâ atque frequentiâ, ut multis nostrum occisis octoginta tantum reverteremur. Nocte reversi statim nos humum prostravimus, ut primo bene dormiremus; nam *Katczynskyus* rectê iudicat: bellum non esset tam vehementer malum, si quidem plus possemus dormire. Ad frontem enim bellicam numquam rectê dormitur, et spatium quattuordecim dierum est tempus longum.

Iam fuit tempus meridianum, cum priores nostrum e tuguriis ereperent. Semihorâ post omnes vasis coctoriis comprehensis congregati sumus ante coquinam castrensem³, qui fragravit cibum pinguem atque nutribilem. Primo loco scilicet exspectent famelicissimi: parvus *Albertus Kropp*, qui nostrum cogitat dilucidissimê ideoque immunis⁴ demum miles est; – *Müller V*, qui adhuc libros scholares secum fert et somniat de examine tumultuario⁵ superando; qui mediâ in grandine telorum sibi inculcat theoremata physica; – *Leer*, qui est barbâ plenâ et cui valdê placent puellae illorum lupanarium, quae frequentantur a praefectis militum; qui iure iurando affirmat tales puellas mandato officiali obligatas esse, ut gerant camisias sericeas et, si habeant convivas, qui ordine essent minimum centurionis, ut ante venerem se balneent; – et quartus ego, *Paulus Bäumer*. Nos omnes quattuor habemus undeviginti annos, omnes quattuor discipuli eiusdem classis scholam reliquimus militaturi. Proximi post nos stant amici nostri. *Tjadenus*, macerrimus faber claustrarius, coaequalis noster, gulo totius centuriae voracissimus. Qui comesum considit gracilis, surgit tam crassus quam cimex gravidus; – *Haius Westhusius*, coaequalis, fossor turfae, qui pane militari manui incluso quaerit e nobis: *Divinate, quid insit pugno meo*; – *Detering*, agricola, qui de nullâ ferê re cogitat nisi de praedio suo suâque uxore; – et denique *Stanislaus Katczynskyus*, caput gregis

³ **coquīna castrēnsis** orig. *Gulaschkanone*. cfr <https://de.wikipedia.org/wiki/Feldkochherd>: “Ein Feldkochherd (FKH), auch *Feldküche* oder umgangssprachlich *Gulaschkanone* genannt, ist ein Anhänger, in den ein oder mehrere Kessel und eine Feuerstelle integriert sind und der ursprünglich zur Essenszubereitung als Feldküche im eigentlichen Sinne, oder als Teil davon gedacht war“. cfr GRIMM, Deutsches Wörterbuch, s.v. Feldküche: *culina castrensis*.

⁴ **immūnis (milēs)** orig. *Gefreiter*.

⁵ **exāmen tumultuārium** orig. *Notexamen*.

nostri, vivax, callidus, versutissimus, quadraginta annos natus, facie quodammodo terrenâ, oculis caeruleis, umeris pendulis, qui admirabiliter praesentit difficultates et cibos bonos et occasiunculas laboris effugiendi. Grex noster fuit primus in ordine militum ante coquinam castrensem exspectantium. Nos facti sumus impatientes, nam coquaster nil mali suspicatus adhuc stabat et exspectabat. Denique *Katczynskyus* ei acclamavit: »Age, Henrice, tandem aperi voratrinam⁶ tuam! Apparet fabas iam esse percoctas«.

At coquaster caput concussit somniculosê: »Primo oportet adsint omnes«.

Tjadenus in torvum renidens: »Nos« inquit, »adsumus omnes«.

Decanus⁷ autem adhuc nihil animadvertit. »Istud vobis non licet! Ubinam sunt ceteri?«

»Qui non iam a te curabuntur! Aut sunt in nosocomio aut in sepulchro massali⁸«.

Haec cum audivisset, coquaster animo fuit profligatissimo. Qui titubavit.

»At ego cibos coxi militibus centum quinquaginta«.

Kroppius costas impulit coquastri. »Ergo tandem aliquando saturabimur. Agedum, incipe!«

Subito autem mens *Tjadeni* illuminata est. Acuta eius facies murina coepit nitêre, eius oculi sagacitate deminuti sunt, genae micuerunt, ipse coquastro appropinquavit: »Mi bone homo, si ita est, tu verê accepisti etiam pro centum quinquaginta militibus panes, nonne?« Cum decanus adnueret timidulê animoque absens, *Tjadenus* eius vestem corripuit. »Etiamne botulos?«

⁶ *vorâtrîna*, -ae f. orig. *Bouillonkeller*.

⁷ *decânus*, -ī m. orig. *Unteroffizier*. cfr Karl Kärcher, *Kurzgefasstes Handbuch des Wissenswürdigsten aus der Mythologie und Archäologie des Klassischen Alterthums*, p.104: „In jedem Zelte waren gewöhnlich zehn Mann mit ihrem sie kommandierenden Unteroffizier, *decanus*; dies nannte man contubernium, Kameradschaft“.

⁸ *sepulchrum massâlê* orig. *Massengrab*.

Rubriceps⁹ iterum adnuit.

Tjadieni maxillae tremuerunt. »Etiamne tabacum?«

»Etiam, omnia.«

Tjadenus respexit vultu serenissimo. »Babae – en nos gallinae filios albae!¹⁰ Ergo haec omnia restant nobis! Ergo omnis nostrum accipiet - exspectate paulisper – reverâ, omnis accipiet portiones duplices!«

Nunc Rubriceps resipiscens declaravit: »Istud non licet«.

At nunc nos quoque redanimati coquastro appropinquamus.

»Quidni hoc licet, Caroticeps¹¹?« *Katczynskyus* quaesivit.

»Ea quae sunt militibus centum quinquaginta praeparata, non possunt praeberi illorum octoginta«.

»Nos tibi hoc demonstrabimus« *Müller* mussitavit.

Rubriceps autem perseverans: »Cenam« inquit, »meâ causâ dabo centum quinquaginta militum, sed portiones dabo pro octoginta tantum«.

Tum *Katczynskyus* stomachans: »Nonne alteri homini suscipiendum est munus tuum, nonne? Penus accepisti non ad octoginta homines, sed ad centuriam secundam cibandam, intellegisne? Hoc penus nobis dabis! Nos enim sumus centuria secunda«.

Coquastrum urgemus. Iste apud neminem est gratiosus, quia iam compluries eo culpam contraxit, quod nos in fossâ versantes cenam accepimus tardissimê et frigidam, quia iste in granatorum grandine¹² minore non ausus est cum aheno suo nobis appropinquare; quo factum est, ut sodalibus nostris cibiferis¹³ iter faciendum esset multo maius

⁹ ***Rubriceps**, Rubricipitis m. orig. *Tomatenkopf, Tomate*. cfr nomina scientifica: *Anaplectes rubriceps* (avis), *Boletus rubriceps* (fungus).

¹⁰ **Babae – en nōs gallinae filiōs albae!** orig. *Donnerwetter ! Das nennt man Schwein haben!* **gallinae filius albae** cfr IUV.sat.13,140-142: Ten, o delicias, extra communia censes/ ponendum, quia tu **gallinae filius albae,** nos uiles pulli nati infelicibus ouis?

¹¹ ***carōticeps**, -ipitis m. orig. *du Mohrrübe*.

¹² **grandō grānātōrum** orig. *Granatfeuer*.

¹³ **cibifer**, cibiferī m. orig. *Essensholer*.

quam illis aliarum centuriarum. In hac re *Bulkeus* coquaster centuriae primae melior fuit. Is enim, quamvis tam pinguis esset quam cricetus hiemalis¹⁴, ollas secum traxit, si quidem hoc erat necessarium, usque ad lineam frontis bellicae primam.

Nos iam fuimus animis tam irritatis, ut non multum abesset, quin istum coquastrum sugillaremus, nisi subito apparuisset dux centuriae noster. Qui de lite nostrâ certior factus primo nihil dixit nisi haec: »Reverâ, multi nostrum ceciderunt - «. Deinde ahenis inspecto: »Fabae« inquit, »videntur esse bonae«.

Rubriceps annuit. »Cum adipe atque carne sunt percoctae«.

Succenturio¹⁵ nos aspexit. Qui scivit, quid cogitarem. Praeterea quoque îdem scivit nonnulla, nam inter nos ordine promotus erat, cum ad centuriam venisset priore ordine decanus. Îdem vir operculo iterum sublato nictivit¹⁶. Abiens succenturio dixit: »Afferte mihi quoque catinum fabarum. Portiones distribuantur omnes. Quibus egemus comedendis«.

Rubriceps autem stultê vultum contraxit. *Tjadenus* circa illos saltavit. »Hoc isti omnino non nocet! Iste semper se gerit, quasi ipse possideat officium penuarium. At nunc tandem incipe, vetule Lardiceps, sed noli falso numerare -«

»Laqueo te suspendas!« Rubriceps fremuit irâ incensus. Hac re quodammodo obtorpuit eius animus. Iste coquaster hanc rem expertus mundum non iam intellexit. Îdem quasi vellet demonstrare se nunc nihil iam curare, distribuit suâ sponte omni nostrum semilibram mellis artificialis.

* * *

¹⁴ +cricētus hiemālis orig. *Winterhamster*.

¹⁵ *succentūriō, -ōnis m. orig. *Leutnant*.

¹⁶ nictiō, nictire orig. *schnuppern*.

Ecce latrina subdialis, quae a militibus Germanis per iocum dicebatur *trabs tonitrualis*¹⁷.

Hic dies reverâ bene nobis succedit. Ipsa res cursualis hodie fit, omnis ferê nostrum accipit nonnullas epistulas ephemeridesque. Nunc ad pratum ambulamus post tuguria situm. *Kroppius* operculum dolii margarini¹⁸ rotundum brachio suo suppositum secum fert. In margine prati dextro magna est latrina massalis¹⁹, stabile aedificium tecto instructum. At istud est ad usum tironum aptum, qui nondum didicerunt omnem rem sibi utilem facere. Nos quaerimus aliquid melius. Nam ubique dissitae sunt parvae capsae singulares ad eundem finem constructae. Quae sunt quadriangulares, purae, integrae ligno constructae, conclusae, commodâ sede vitii experti instructae. Partibus lateralibus affixa sunt manubria, quibus possint transportari. Nos tres his sellis pertusis insidentes congregamur in circulum commodissimum. Scimus nos hinc surrecturos esse, si maturrimê, post horas duas.

Adhuc recordor quanto nos in castris tirones simus pudore affecti latrinam communem frequentantes. Quae latrina experts est ianuae, in eâdem sedent viginti viri unus iuxta alium sicut in tramine ferriviariâ.

¹⁷ **trabs tonitruâlis** theod. (sermone militum iocoso) *Donnerbalken*.

¹⁸ ***margarînum**, -î n. (sc. bûtÿrum) orig. *Margarine*. Antonio Bacci, *Lexicon vocabulorum quae difficiliter Latine redduntur*. 4.ed. Romae (Editrice Studium) 1963, p.453.

¹⁹ **massâlis**, -e orig. *Massen*//. **latrîna massâlis** *Massenlatrine*, cfr supra **sepulchrum massâle**, *Massengrab*. cfr **arma dēstrūctiōnis massâlis** theod. *Massenvernichtungswaffen* angl. *weapons of mass destruction*, **homicidium massâle** *Massenmord*, **media massâlia**, angl. *mass media*, theod. *Massenmedien*, cfr Albert Sleumer, *Kirchenlateinisches Lexikon*, Limburg an der Lahn 1926, p.505: "**massa**, -ae f. 1. Teig, Masse, Klumpen. 2. **Menge**, **Schar**; candidata massa martyrum = die weißglänzende Schar der Märtyrer." – cfr TERT.adv.Hermog.30: quasi et hae confusae substantiae **massalis** illius molis argumenta portendant.

Qui possunt omnes statim conspici; – scilicet oportere, ut miles semper custodiatur.

Nos interim plura didicimus quam aliquantulum pudoris cohibere. Mox assuefacti sumus ad res multo asperiores.

At hîc sub dio res latrinaria²⁰ est quaedam voluptas haud exigua. Non iam scio, quare prius nos debuerimus tales res semper quadam cum verecundiâ praeterire, quamquam eadem haud minus naturales sunt quam actiones comedendi et bibendi. Nec necessarium esset aliquid dicere de talibus rebus, nisi apud nos milites tanti essent momenti nobisque tironibus tam novae fuissent, – ceteris militibus iam pridem fuerunt usitatissimae.

Militi stomachus ciborumque digestio est provincia familiarior quam ulli homini alii. Dodrans ferê pars thesauri verborum militarium spectant ad hanc provinciam; in sermone castrensi res digestoriae tam latê patent, ut neque summum gaudium neque indignatio vehementissima a milite exprimantur nisi verbis aliquatenus asperis ex hac provinciâ oriundis. Hîc sermone brevius et dilucidius dici potest quam ullo alio. Cognati nostri magistrique stupefacti mirabuntur, si loqui audient nos domum reversos, sed talis sermo hic adhibetur universalis.

Nobis omnes hae res digestoriae²¹, cum cogimur eas coram publico exercere, denuo factae sunt quodammodo innocentes. Ut plura dicam: tales res nobis sunt tam usitatissimae, ut easdem commodê exercere tantidem aestimetur quam – ut aliud exemplum afferam – in lusu chartarum victoriam parere splendidissimam bellula ratione atque consilio praeparatam²². Haud sine causâ blateratio omnis generis appellata est »rumusculus latrinarius«; latrinae enim sunt militum anguli ad garriendum et rumigerandum aptissimi. His in sellis pertusis

²⁰ **+latrînârius**, -a, -um *i.q. ad latrinam pertinens*. cfr Thomas Morus in: Johannes Janssen, Geschichte des deutschen Volkes seit dem Ausgang des Mittelalters: Zweiter Band, Salzwasser Verlag, Paderborn 2015 (editio anastatica editionis originalis a.1883 factae), p.195, adn.2: „...Thomas Morus nannte ihn (*Luther*) einen ‚latrinarius nebulo‘, ‚qui nihil in capite concipit, praeter stultitias, furores, amentias, qui nihil habet in ore praeter latrinas, merdas, stercora...“

²¹ **dîgestôrius**, -a, -um *i.q. ad cibos digerendos pertinens*. cfr PLINIUS VALERIUS 2,8.

²² **quam...in lûsû chartârûm victôriam parere splendidissimam bellulâ ratione atque consilio praeparatam** orig. *wie ...ein schön durchgeführter, bombensicherer Grand ohne viere..*

subdialibus nunc melius nos habemus quam in quocumque secessu²³ lautissimo lamnisque figlinis quam candidissimis instructo. Nam ille secessus licet sit verê hygienicus: at in nostris sellulis subdialibus nosmet habemus bellissimê.

Hae sunt horae cogitationum mirabiliter expertes. Supra nos stat caelum caeruleum. In horizonte pedent flavi folles aerostatici²⁴ lucidê irradiati et nubeculae albae telorum defensionis antiaeriae²⁵. Quae interdum aeroplanum persequentia forma mergitis rapidê sursum iaciuntur.

Fremitem autem frontis bellicae mitigatum non audimus nisi tamquam tonitrua perquam remota. Vel bombylii²⁶, qui bombizantes praetervolant, huic sono praevalent.

Circa nos autem situm est pratum florentissimum. Paniculae graminum tenerae huc illuc oscillantur, papiliones pierides advolant titubantes, qui libratis alis pendent in vento aestatis exeuntis molli calidoque, legimus epistulas ephemeridesque et fumamus, cappas deponimus iuxta nos, ventus capillis nostris ludere videtur, ludere nostris verbis cogitationibusque.

Tres capsae pertusae interpositae sunt mediis papaveribus ruberrimis.–

Operculum dolii margarini imponimus genibus nostris. Ita fecimus nobis bonum substramen, in quo chartis ludamus. *Kroppius* chartas secum fert. Placet chartis ludere, placet modum ludendi variare, placent colloquiola, haec omnia tam vehementer placent, ut cupiamus hîc loco sedere in perpetuum.

Ex tuguriis sonant modi musici harmonicae ductilis. Interdum chartis depositis nos unus alterum aspicimus. Tum unus dicit: »Babae, babae - «, aut: »Ista res potuit male evadere - «, et in momentum temporis

²³ **sēcessus**, -ūs m. orig. *Lokus. i.e. locus domūs secretus, ubi homo mingit alvumque exonerat.* VULG. Matth. 15, 17; Marc. 7, 19; HIERON. ep. ad Tit. 2, 11.

²⁴ **follis *aerostaticus** orig. *Fesselballon.*

²⁵ **dēfēnsiō *antiāeria** orig. *Flak (i.e. Flugabwehrkanone) i.q. canno(nes) āeroplana arcendī.* cfr José Juan del Col Diccionario auxiliar: español-latino para el uso moderno del Latín, Bahía Blanca a. 2007, p. 73, s.v. antiaereo.

²⁶ **+bombylius**, -iī m. orig. *Hummel.*

conticescimus. Nos fortiter commovemur, sed tectê, omnis nostrum hoc sentit, non egemus multis verbis. Non multum afuit, quin hodie non sederemus in capsis nostris familiaricis, pauxillulum tantum afuit. Itaque nunc omnia sunt nova atque fortia – papaver ruberrimum, cena bona, sigarella, ventus aestivus.

Kroppius quaerit: »Vestrumne aliquis vidit *Kemmerichium*?«

»Qui iacet in nosocomio Sancti Iosephi«, dixi.

Müller dicit illum femore percusso quodammodo habere syngraphum, quo liceat domum redire.

Convenit inter nos, ut post meriediem illum visitemus.

Kroppius epistulam e sacculo eximit. »*Kantorekius* me iubet vos salutare«.

Ridemus. *Müller* sigarello abiecto: »Vellem« inquit, »ille nunc adesset«.

* * *

Kantorekius fuit magister noster classiarius, vir severus griseâ veste gremiali indutus, facie soricinâ praeditus. Ille fuit ferê eâdem staturâ ac decanus *Himmelstoßius*, cui fuit supernomen *terriculamenti Montis monasterialis*. Ceterum mirabile est malum mundi persaepe effici ab hominibus staturae brevis, qui sint multo promptiores ad agendum et rixandum quam homines staturae longioris. Semper cavebam, ne fierem miles alicuius divisionis, cui inerant duces centuriarum staturae brevis; tales enim solent esse vexatores execratissimi. *Kantorekius* autem in institutione sua gymnasticâ tamdiu nobis acroases fecit, usque dum discipuli nostrae classis omnes eodem duce iter fecerunt ad officium militare, ut nomina darent militiae capessendae. Adhuc tam bene eum recordor, ut mihi videatur coram nobis stans oculis coruscis per vitra perspicilli sui nos aspectans et voce tremente ex nobis quaerens: »Nonne etiam vos, sodales, estis pro patriâ pugnaturi?«

Isti educatores nimis saepe nimisque leviter animi sui inflammationem in promptu habent patefaciendam; scilicet eandem êdere horatim²⁷. At de hac re illo tempore nondum deliberavimus. At unus nostrum dubitans noluit nobiscum militare. Is fuit *Josefus Behm*, catulaster corpore crasso, bono animo. Tandem autem ei persuasum est, alioquin famam contraxisset pessimam. Fortasse complure cogitaverunt ita ut ille; sed nemini facile erat se excludere, nam vel parentes prompti paratique erant adhibere verbum ignaviae. Homines enim omnes ne suspicati quidem sunt, quid venturum esset. Prudentissimê iudicabant homines pauperes atque humiles; qui bellum statim duxerunt esse malum, cum homines melioris condicionis prae laetitiâ nesciebant, quid facerent, quamquam fieri poterat, ut iidem ipsi effectûs belli multo prius iam praeviderent. *Katczynsky* contendit hoc fieri eruditione, nam si quis sit eruditus, eum stultum fieri. *Katumque* autem nil dicit nisi consideratê.

Mirum fuit *Behm* fuisse unum e prioribus omnium, qui in proelio ceciderunt. Quem cum inter proelium impetus fieret, oculis glante plumbeâ percussis reliquimus prostratum credentes eum esse mortuum. Nam eundem nobiscum ferre non potuimus, quia nobis tumultuariê erat recedendum. At post meridiem subito audivimus clamantem et foris huc illuc repentem. Nam breviter tantum animo relictus erat. Caecus autem ut erat summisque doloribus affectus, se non abdidit in locos tectos; quo factum est, ut ab hostibus ictu sclopeti

²⁷ +hōrātīm (adv.) i.q. omni hora, semel in horâ. cfr Ducange s.v.

interfectus est, antequam ab aliquo nostrum accedi potuit, ut servaretur.

Scilicet causam non esse, cur culpa *Behmii* interfecti conferatur in *Kantorekium*; – alioquin quisnam remaneret *integer vitae scelerisque purus*, si iste pro verbis tantum suis iam inculparetur. Nam fuerunt aliquot milia *Kantorekiorum*, quibus omnibus persuasum erat se modo aliquo sibi commodissimo rem agere optimam. At eo ipso isti magistri nobis videntur fecisse ruinam educationis suae fatalem. Quibus officium erat nobis iuvenibus duodevicensariis adesse atque moderari ad mundum adulatorum ituros, ad mundum operarum officiorumque, ad mundum cultûs civilis et progressûs futuri. Nos illis interdum illuseramus levesque dolos iisdem nexueramus, sed soliti eramus eorundem placita credere. Nobis persuasum erat illos auctoritate suâ nixos praeditos esse intellectu scientiâque maiore rerum humanarum. At haec persuasio primo homine mortuo a nobis aspecto funditus sublata est. Non potuimus, quin intellexeremus aetatem nostram sinceriolem esse quam illorum; illos nobis nulla re praestare nisi versutia atque verbositate. Primam iam grandinem telorum continuam experti animadvertimus nos erravisse et imaginem mundi ab illis doctam in irritum cecidisse.

Illis adhuc scribentibus atque loquentibus nos videbamus valetudinaria castrensia hominesque morientes; – cum illi officium civitatis causa explendi dicerent esse rem maximam, nos iam scivimus metum mortis esse fortiorem. Non quidem ea de causa facti sumus desertores seditiosi ignavique – omnia ista verba illi solebant habere parata promptaque -, nos patriam amabamus haud minus quam illi omnique in impetu faciendo fortiter progrediebamur; – at nos nunc discrevimus, subito cernere didiceramus. Et crevimus nihil mundi ab illis laudati relictum esse. Nos subito horribiliter desolati eramus; – et necesse erat, ut nos soli hanc solitudinem perpeteremur.

* * *

Ad *Kemmerichium* visitandum profecturi eius vasa colligimus; quae ei iter facienti certe erunt utilia. In valetudinario castrensi multa aguntur; ut semper ibi sunt odores carbolei et puris et sudoris. Ad odores tuguriorum patiendos assuefacti sumus, sed haec loca tam vehementer foetent, ut periculum est, ne fiat nausea. Toties interrogamus, ut denique *Kemmerichium* inveniamus; qui in oeco cubans nos recipit cum laetitia infirma, inopi cum excitatione. Cum animo esset relictus, ei subreptum est horologium. *Müllerus* capite concusso: »semper tibi dixi« inquit, »non oportere, ut tecum sumeres horologium tam pretiosum«. *Müllerus* enim quadamtenus est scaevus et litigiosus. Alioquin os opprimeret, nam omnis homo videt *Kemmerichium* non iam esse ex isto oeco exiturum. Nil refert, num reperiat horologium suum, nisi quis idem instrumentum mittet parentibus.

»Ut vales, Francisce?« *Kroppius* quaerit.

Kemmerichius caput demittit. »Aliquatenus valeo – utinam ne pes meus doleret tam execrabiliter!«.

Eius Iodicem aspiciamus. Eius pes suppositus est corbi metallico, cui superpositum est opertorium lecti tumidum. Clam *Mülleri* tibiam inculco, ne is dicat *Kemmerichio* id, quod sanitarii nobis foris iam narraverunt: *Kemmerichium* pedis iam expertem esse. Nam eius crus est amputatum.

Īdem aspectu est terribili, facie luridâ pallidâque, faciei iam insunt ista lineamenta aliena, quae centies iam visa tam bene novimus. Quae non sunt proprio sensu lineamenta, sed potius signa. Sub cute nil iam vivum pulsât; quod iam est expulsus usque ad marginem corporis, ex intimâ parte mors corpus extrorsus perfodit, in oculos iam dominatur. Ibi prostratus est *Kemmerichius* sodalis noster, qui nuper demum nobiscum carnem equinam assavit et sedit in infundibulo; – qui adhuc est ille et tamen ille est non iam, illius imago quadamtenus est diluta, indeterminata, laminae photographicae similis, quâ facta sunt duo photographemata. Vel vox eius sonat tamquam cinis. Recordor nos illo tempore proficiscentes. Mater *Kemmerichii*, mulier bona et crassa, eum adduxit ad stationem ferrivariam. Illa cum non desineret lacrimare, facie erat turgidâ et tumidâ. *Kemmerichium* huius rei puduit, nam eius mater omnium minimê dolorem ferens valedicendi quodammodo dilapsa est in aquam adipemque. Lacrimans me petebat rogandum, iterum iterumque bracchio meo correpto me obsecrabat, ut foris curarem suum Franciscum. Qui reapse facie fuit puerili ossibusque tam mollibus, ut post quattuor iam septimanas sarcinas portandi pedes eius fierent planae. At quomodo fieri potest, ut aliquem cures in proelio versantem! *Kroppius*: »Tu quidem« inquit, »nunc certê domum venies, commeatum si petivisses, exspectandum tibi fuisset minimum per tres quattuorve menses«.

Kemmerichius annuit. Taedet me eius manûs aspectare, quae videntur constare ex cerâ. Eius unguibus subsident sordes fossae, quae sunt caeruleo-nigro colore venenato. In mentem mihi subvênit fore, ut hi ungues crescere pergant, per longum tempus crescant, diu etiam crescant tamquam stirpes hypogei monstruosae, quamquam *Kemmerichius* ipse iam pridem respirare desiverit. Videor mihi imaginem horum unguum aspectare: qui incurvantur ad talem formam, quali est extraculum suberis, et crescunt nec desinunt crescere, et unâ cum iis capilli, quibus obsita est calvaria dilapsura, tamquam graminibus, quibus obsita est humus bona, ipsis graminibus hi capilli erunt simillimi, quomodo hoc fieri potest - ?

Müller dorsum inclinât. Res tuas nobiscum attulimus, Francisce«.

Kemmerichius manu indicat. »Has ponite sub lecto«. *Müller* hoc facit. *Kemmerichius* denuo loquitur de horologio. Quonam modo fieri potest, ut eius animum faciamus tranquillum, sed non suspiciosum!

Müller revenit par caligarum secum afferens, quales geruntur ab aeronautis. Haec sunt magnifica calceamenta anglica ex flavo corio molli confecta, quae usque ad genua pertingunt et corrigiantur, calceamenta pretiosa et desideratissima. His aspectis *Mülleri* animus inflammatur, îdem caligarum soleas cum sui ipsius calceis parum formosis comparans quaerit: »Num has caligas tecum ablaturus es, Francisce?«

Nos omnes eandem rem cogitamus: etiamsi *Kemmerichius* reconvalesceret, cum unâ tantum caligâ ûti posset, eadem ei essent inutiles. At – quâ valetudine ille nunc est – vehementer dolemus, quod caligae hîc relinquuntur; – nam sanitarii illo mortuo eas statim abripiant. *Müller* denuo ex illo quaerit: »Nonne vis eas hic relinquere?« At *Kemmerichius* non vult. Sunt res eius pretiosissimae. *Müller* aliam rem proponens »Caligas« inquit, »permutemus aliâ re. Hîc foris tales sunt utiles«. At *Kemmerichio* non persuadetur. Ego clam pedem *Mülleri* inculcans significo non oportere, ut pergat illum urgere; is cunctabundus caligas pulchras sub lecto reponit. Nonnulla colloqui sodali valedicimus.

»Bene vale, Francisce«.

Ei promitto nos cras reversuros esse. *Müller* quoque de reditu loquitur; sed is cogitat de caligis corrigiatis, quarum causâ esse vult animo attentissimo.

Kemmerichius gemit. Qui feбри laborat. Foris sanitarium sistimus et ab eo petimus, ut illi inicit siphunculum.

At is recusat. »Si omni vulnerato vellemus morphiū dare, necesse esset habere integra dolia hîc medicamento completa - «

Kroppius perosus: »Tu« inquit, »certê nemini ministras nisi praefectis militum«. Statim ego adiuturus primum sanitario do sigarellum. Quod is accipit. Deinde ex eo quaero: »Num tibi licet siphunculum inicere?«

Qua quaestione animus eius laesus est. »Nisi hoc creditis, quidnam quaeritis ex me -«

Eiusdem in manum nonnulla sigarella imprimo. »Gratum« inquam, »nobis facias, quaesumus - «

»Bene, faciam« is dicit. *Kroppius* autem cum sanitario introit aspectaturus, quia ei non confidit. Nos foris exspectamus.

Müller denuo loquitur de caligis. »Hae caligae ad pedes meos quadrant perfectê. At istis calceamentis laxissimis cum iter facio, pustulas excitare non desino. Putasne *Kemmerichium* perduraturum esse usque in crastinum? Si iam nocte mortuus erit, caligas non revidebimus – «

Albertus revenit. »Sentitisne -?« quaerit.

»Iam factumst«, *Müller* dicit.

Revertimur ad tuguria nostra. Cogito de epistula, quam cras debebo scribere ad *Kemmerichii* matrem. Frigeo. Velim bibere hyalum vini adusti). *Müller* gramina evulsa arrodit. Subito *Kroppius* parvus sigarellum abiectum ferociter conculcat, vultu dissoluto et perturbato circumspectat, balbutit: »O caenum, exsecror istud caenum!«.

Iter pergimus per longum tempus. *Kroppius* interim acquievit, nos novimus eum laborasse furore proeliari, omnis nostrum aliquando isto laborat. *Müller* ex eo quaerit: »quidnam tibi scripsit *Kantorekius*?«

Tum *Kroppius* ridet: »Ille scripsit nos esse iuvenes ferreos«. Nos omnes tres stomachantes ridemus. *Kroppius* conviciatur; gaudet se nunc posse loqui. – Verum enim vero, sic isti cogitant, sic cogitant, ista centum milia *Kantorekiorum*! Nos esse iuvenes ferreos. Nos iuvenes! Nos omnes non plures annos habemus quam viginti. At num sumus iuvenes? Nos iuvenes? Tales fuimus ante tempus longissimum.

Nos nunc sumus senes.

ECCE LIBRI LEONIS LATINI

Permittas, quaeso, ut nuntium adiungam minus gratum: pretia discorum, qui a Leone Latino praebentur vendendi, ex decennio (sic!) non exaucta - proh dolor – nunc valdê augenda sunt (denis euronibus). Interim enim cum pretia materialiarum quoque multo exaucta sint, tum praecipuê disci libellique discis subiungendi non conficiuntur neque involvuntur nisi magno cum labore.

Restat, ut afferam titulos pretiaque librorum typis impressorum, qui hôt tempore apud Leonem Latinum prostant venales:

1) CRABATUS (Otfried Preußler, Krabat).....	49,00 €
2) FRAGRANTIA (Patrick Süskind, Das Parfum).....	42,00 €
3) RECITATOR (Bernhard Schlink, Der Vorleser).....	45,00 €
4) HOTZENPLOTZIUS (Otfried Preußler, Der Räuber Hotzenplotz).....	25,00 €
5) ARANEA NIGRA (Jeremias Gotthelf, Die schwarze Spinne).....	22,00 €

PARVUS NICOLAUS (René Goscinny, Le Petit Nicolas) non êditur in domunculâ Leonis Latini, sed in Aedibus Turicensibus, quae appellantur «Diogenes».

GLOSSARIUM FRAGRANTIAE et PERICULA BARONIS MYNCHUSANI – proh dolor! – sunt divendita. Utinam nobis contingat, ut aliquando edantur iteratis curis.

Habeas nos excusatos, quod situm interretialem (i.e. anglicê »website« nondum restauravimus novaque pretia ibidem nondum indicavimus.

Ceterum, cara Lectrix, care Lector, bene scias oportet Leonem Latinum non esse megalopolium, quo – ut ita dicam - rapidissimê eiectantur multae myriades librorum vilissimae, sed domunculam potius virtuaalem quam realem, in qua creantur κειμήλια, id est res parvae et rarae et carae. Res parvae enim sunt disci compacti aut libelli typis editi palmares; rarae sunt editiones, quae centuriam tantum complectantur exemplorum; carae sunt hae res omnes, quia cordi sunt Leoni Latino recordanti horas illas innumeras, quibus operam dedit illis creandis.

Cara Lectrix, care Lector, utinam omne opusculum a Leone Latino confectum sit Tibi KTHMA EΙΣ AEI.

INDEX DISCORUM LEONIS LATINI

NR	Num. mand a-telae	ISBN	TITULUS	AUCTOR	TRANSLATOR	ANNUS	FORMA	AMPLI-TUDO	PRE-TIUM
1	00104	978-3-938905-00-5	FABELLA TEXTORIS VERSUTI PALAEOINDICA	Anonymus (Old Indian)	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,90
2	00104 A	978-3-938905-15-9	FABELLA TEXTORIS VERSUTI PALAEOINDICA – Libri audibiles	Anonymus (Old Indian)	Nikolaus Gross	2005	Audio	21 min.	€ 22,90
3	00204	978-3-938905-01-2	TRES FABULAE EDGARII ALLANI POE: CATTUS NIGER - RANUNCULUS - PUTEUS ET PENDULUM	Edgar Allan Poe	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	33 pp.	€ 27,50
4	00304	978-3-938905-02-9	ANECDOTA REI PROXIMO BELLO BORUSSICO FACTAE	Heinrich von Kleist	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	6 pp.	€ 17,90
5	00304 A	978-3-938905-16-6	ANECDOTA REI PROXIMO BELLO BORUSSICO FACTAE – Libri audibiles	Heinrich von Kleist	Nikolaus Gross	2004	Audio	6 min.	€ 20,90
6	00404	978-3-938905-03-6	MEMENTO MORI	Alexander Saxon	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,90
7	00404 A	978-3-938905-17-3	MEMENTO MORI – Libri audibiles	Alexander Saxon	Nikolaus Gross	2005	Audio	20 min.	€ 21,90
8	00504	978-3-938905-04-3	DE CRAMBAMBULO	Marie von Ebner-Eschenbach	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	14 pp.	€ 19,50
9	00604	978-3-938905-05-0	DE DINOSAURIS	Nikolaus Gross	-----	2004	CD-ROM pdf	16 pp.	€ 19,00
10	00704	978-3-938905-06-7	SUDATORIUM VENERIS	Diogenes Anaedoeus	-----	2004	CD-ROM pdf	11 pp.	€ 19,50
11	00804	978-3-938905-07-4	PERICULUM FRANCISCI	Diogenes Anaedoeus	-----	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,90
12	00904	978-3-938905-08-1	NUPTIAE ABDERITANAE	Bertolt Brecht	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	21 pp.	€ 22,00
13	01004	978-3-938905-09-8	TESTAMENTUM REYNERI BERLBYN	Henricus van den Lande de Raelt	-----	2004	CD-ROM pdf	7 pp.	€ 17,50

14	01104	978-3-938905-10-4	DE SANCTO NICOLAO DEQUE VIRO NATALICIO	Nikolaus Gross	-----	2004	CD-ROM	21 pp.	€ 22,00
15	01204	978-3-938905-11-1	FABELLAE GRIMMIANAE 1	Jacob Grimm/ Wilhelm Grimm	Nikolaus Gross	2004	CD-ROM pdf	28 pp.	€ 24,90
16	00105	978-3-938905-12-8	ROMULUS MAGNUS	Friedrich Dürrenmatt	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	49 pp.	€ 31,90
17	00205	978-3-938905-13-5	DE THILO CUSTODE FERRIVIAE	Gerhart Hauptmann	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	28 pp.	€ 24,90
18	00305	978-3-938905-14-2	HISTORIA AGATHONIS (LIB.1)	Christoph Martin Wieland	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	15 pp.	€ 19,50
19	00405	978-3-938905-19-7	WERTHER IUVENIS QUAE PASSUS SIT	Johann Wolfgang von Goethe	Nikolaus Gross	2005	CD-ROM pdf	82 pp.	€ 38,90
20	00505 A	978-3-938905-22-7	CICERONIS ORATIONES IN CATILINAM HABITAE 1 – Libri audibiles	M.T. Cicero	-----	2005	Audio	40 min.	€ 21,90
21	00605 A	978-3-938905-18-0	SOMNIUM SCIPIONIS A CICERONE SCRIPTUM – Libri audibiles	M.T. Cicero	-----	2005	Audio	30 min.	€ 20,90
22	00705 A	978-3-938905-23-4	CAESARIS BELLUM GALLICUM 1 – Libri audibiles	C.I. Caesar	-----	2005	Audio	55 min.	€ 22,90
23	00106	978-3-938905-21-0	AUTOBIOGRAPHIAE LATINAE	Nikolaus Gross	-----	2006	CD-ROM pdf	87 pp.	€ 48,00
24	00206	978-3-938905-20-3	DISQUISITIO CHEMICA ACIDULARUM BERGENSIUM ET GOEPPINGENSIUM	Karl Friedrich Kielmeyer	Nikolaus Gross	2006	CD-ROM pdf	66 pp.	€ 38,00
25	00306 A	978-3-938905-24-1	CAESARIS BELLUM GALLICUM 2 – Libri audibiles	C.I. Caesar	-----	2006	Audio	61 min.	€ 22,90
26	00406 A	978-3-938905-25-8	CICERONIS ORATIONES IN CATILINAM HABITAE 2 – Libri audibiles	M.T. Cicero	-----	2006	Audio	41 min.	€ 21,90
27	00506 A	978-3-938905-26-5	EPISTULAE A SENECA AD LUCILIUM SCRIPTAE 1 – Libri audibiles	L.A. Seneca	-----	2006	Audio (2 CDs)	88 min.	€ 27,90
28	00107 A	978-3-938905-27-2	ASINUS AUREUS AB APULEIO SCRIPTUS	Apuleius	----- --	2007	Audio	55 min.	€ 23,90
29	00207 A	978-3-938905-28-	OBSIDIO SAGUNTI T.LIVIO DESCRIPTA	Livius	-----	2007	Audio	53 min.	€ 23,90

		9							
30	00307	978-3-938905-29-6	FABELLAE GRIMMIANAE II	Jacob Grimm/ Wihelm Grimm	Nikolaus Gross	2007	CD-ROM pdf	58 pp.	€ 32,90

**CARA LECTRIX, CARE LECTOR, BENE VALE,
USQUE AD SEPTIMANAM PROXIMAM !**

**HANC EPISTULAM LEONINAM
CENTESIMAM DUODEOCTOGESIMAM**

SENDEN IN OPPIDULO BAVARIAE SUEBICAE PERFECIT

Die Veneris, 27. m.Iulii. a.2018

Nicolaus Groß

Sodalis Academiae Latinitati Fovendae

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.de/>